

Noora Haarala

VERKKOPALVELUJEN KEHITTÄMINEN VIRPINIEMEN LIIKUNTAOPISTOLLE

VERKKOPALVELUJEN KEHITTÄMINEN VIRPINIEMEN LIIKUNTAOPISTOLLE

Noora Haarala
Opinnäytetyö
Kevät 2012
Hyvinvointiteknologian koulutusohjelma
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Hyvinvointiteknologian koulutusohjelma

Tekijä(t): Noora Haarala

Opinnäytetyön nimi: Verkkopalvelujen kehittäminen Virpiniemen liikuntaopistolle

Työn ohjaaja(t): Jukka Jauhiainen

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2012 Sivumäärä: 34 + 18 liitettä

Opinnäytetyössä suunniteltiin Virpiniemen liikuntaopiston verkkopalvelut uudestaan, jotta ne paremmin vastaisivat asiakkaiden ja palveluntarjoajan tarpeita. Sivuston suunnittelutyö sisälsi käyttöliittymän suunnittelun käyttäen pohjana mainostoimiston jo aiemmin luomaa ilmettä.

Opinnäytetyössä kartoitettiin ensin laajasti kaikki, mitä verkkosivuille voitaisiin laittaa, ja seuraavaksi päätettiin niistä ominaisuuksista, jotka jätettiin pois. Tämän jälkeen suunniteltiin verkkosivujen ulkoasu eli layout tarpeellisine havainnekuvineen ja määrityksineen. Sivuston suunnittelussa myös noudatettiin käytettävyyden periaatteita web-käytettävyydsiantuntija Jakob Nielsenin mukaan.

Tilajalle toimitettiin työn tuloksena graafinen ohjeisto, jossa on kuvitetut ohjeet sivuston elementeistä ja niiden mitoista. Tätä dokumenttia käytettiin myöhemmin liikuntaopiston uusien sivujen toteutuksessa. Suunnitelluista elementeistä oli valmiiseen sivustoon hyödynnetty mm. yläpalkki ja vaihtuva kuvaesitys ja sisältöä oli myös ryhmitelty uudestaan.

ALKUSANAT

Kiitokset Virpiniemen liikuntaopiston silloiselle rehtorille Seppo Kankakaalle opinnäytetyön aiheesta ja suunnittelun lähtökohtana olleesta visiosta, jonka mukaan liikuntaopiston sivut tulisi muuttaa tämän päivän vaatimusten mukaisiksi. Kiitokset uudelle rehtorille Pekka Hämäläiselle, joka tarttui sivuston uudistamisprojektiin vielä sen loppuvaiheessa. Kiitokset myös työn ohjaavalle opettajalle yliopettaja Jukka Jauhiaiselle ja kielenhuollon ohjauksesta vastaavalle lehtori Tuula Hopeavuorelle Oulun seudun ammattikorkeakoulusta.

Oli hienoa toteuttaa suunnitteluprojekti niin, ettei tilaajalla ollut yksityiskohtaista suunnitelmaa, jota olisi noudatettu. Projekti eteni suurelta osin meidän opinnäytetyöntekijöiden suunnittelun mukaisesti. Erityiskiitokset yhteistyöstä hyvinvointiteknologian opiskelija Juhani Kumaralle, joka oli omaa opinnäytetyötä tehdessään apuna suunnittelun eri vaiheissa. Saimme siis toteuttaa projektin niin kuin todellisessa (työ)elämässä joskus on. Jos asiakas ei vielä tiedä mitä haluaa – myyjä kertoo sen hänelle. Tilaajan hyväksymät ideat otettiin mukaan suunnitelmaan ja valmis käyttöliittymäsuunnitelma toimitettiin tilaajalle syksyllä 2011. Itse opinnäytetyöraportin kirjoittaminen viivästyi jatko-opintojeni takia.

Jyväskylässä 7.5.2012

Noora Haarala

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	3
ALKUSANAT	4
SISÄLLYS..	5
1 JOHDANTO.....	6
2 VERKKOSIVUJEN SUUNNITTELUN PERIAATTEET	7
2.1 Yleiset periaatteet.....	7
2.2 Nielsenin heuristiikat.....	8
2.3 Gestaltin periaatteet.....	15
3 VIRPINIEMI.FI-SIVUSTON SUUNNITTELU.....	20
3.1 Lähtötilanteen kartoitus	20
3.2 Ominaisuuksien ideointi	21
3.3 Liikuntaopiston tilojen valokuvaus	23
3.4 Alkuperäisen sivuston heikkouksien analysointi.....	24
3.5 Graafinen suunnittelu	29
3.5.1 Layout..	27
3.5.2 Sivuston ulkoasu.....	29
4 LOPPUSANAT	31
LÄHTEET	33
LIITTEET.....	35
Liite 1. Lähtötietomuistio	
Liite 2. Kysely liikuntaopiston työntekijöille	
Liite 3. Virpiniemen liikuntaopiston nettisivujen käyttöliittymäsuunnitelma	
Liite 4. Kuvankaappaus uusilta virpiniemi.fi-sivuilta (17.4.2012)	

1 JOHDANTO

Työn tarkoituksena oli kehittää Virpiniemen liikuntaopiston verkkopalveluita, jotta ne vastaisivat paremmin tämän päivän tarpeita. Työn tilaajana oli Virpiniemen liikuntaopisto. Virpiniemen liikuntaopisto on Pohjois-Pohjanmaan liikuntaopistosäätiön omistama ja se kouluttaa, liikuttaa ja tarjoaa tiloja liikunnan harrastamiseen. Liikuntaopisto sijaitsee Oulun pohjoispuolella Haukiputaan Kiviniemessä.

Nykyään verkkosivut ovat erittäin tärkeitä jokaiselle yritykselle, koska asiakkaat ovat nopeasti tottuneet tutustumaan palveluntarjoajiin Internetissä ja odottavat saavansa kaiken tarpeellisen tiedon vaivatta. Virpiniemi.fi-sivuston kehittäminen on jäänyt vähälle huomiolle ja ne oli tarpeellista suunnitella kokonaan uudelleen.

Aiheesta syntyi kaksi erillistä opinnäytetyötä, jotka tehtiin ajallisesti yhtä aikaa. Ensimmäinen työ, tekijänään Noora Haarala, käsitti sivuston suunnittelun ulkoisesti ja sisälsi toiminnalliset ominaisuudet, layoutin ja värimaailman. Suunnittelussa kiinnitettiin huomiota sivuston käytettävyyteen, jossa noudatettiin web-käytettävyysasiantuntijan Jakob Nielsenin oppeja. Toisen opinnäytetyön teki Juhani Kumara, joka suunnitteli verkkosivujen teknisen toteutuksen. Yhteistyö oli tärkeää, etteivät sivuston suunnitelmat karanneet teknisen toteutettavuuden ulottumattomiin. Yhteistyötä oli runsaasti suunnittelun eri vaiheissa. Opinnäytetyön lähtötilanne on kuvattu lähtötietomuistiossa (liite 1).

2 VERKKOSIVUJEN SUUNNITTELUN PERIAATTEET

2.1 Yleiset periaatteet

Sivuston suunnittelu on yleensä pitkälinen prosessi. *Tilaaajaksi* nimitetään sivun omistajaorganisaatiota, joka on tässä tapauksessa Virpiniemen liikuntaopisto. Vaikka olisi luontevaa puhua tästä myös asiakkaana, se menisi helposti sekaisin *kohderyhmän* eli sivuston käyttäjien kanssa. Sivuston suunnittelu saatetaan aloittaa tyhjästä, mutta usein tilaajalla on jo jokin lähtökohta eli valmis verkossa oleva sivusto, jota *sivuston kehittäjä* lähtee parantamaan kaikissa osaluissa.

Suunnittelun alussa tiedetään kohderyhmä, jolla sivua ollaan suunnittelemassa, ja kohderyhmän tarpeita analysoimalla keksitään sivulle sopivaa sisältöä. Vaikka sisällön rakenne syntyy usein kuin itsestään, kun sivulle lisätään sisältöä, siihen on syytä paneutua tarkemmin, kun sisällön määrä jatkuvasti kasvaa. Itse sivuston tilaaja on helposti sokea rakenteen selkeydelle, ja tähän on siksi hyvä saada vihjeitä ulkopuolisilta ja sivuston käyttäjien kokemuksista. Sivun ilme väreineen lähtee yleensä tilaajan vaatimuksista. Tilaaajalla saattaa jo olla valmiina logoja ja graafinen ilme, jonka esim. mainostoimisto on kehittänyt.

Sivuston tarkoitus ja sisältö

Verkkosivun suunnittelussa kaiken pitäisi tähdätä siihen, että verkkosivut auttaisivat palveluntarjoajaa antamaan potentiaalisille asiakkaille tietoa palveluista, houkuttelisivat uusia asiakkaita ja palvelisivat nykyisiä asiakkaita tarjoten tiedon, jota he etsivät. Tässä tapauksessa sivuston päätehtävä on mainostaa tarjottavia liikuntapalveluita ja tulevia tapahtumia. Osa kävijöistä haluaa tietää tilojen varauksesta ja yhteystiedoista.

Hyvin toteutetut verkkosivut saattavat olla niin mielenkiintoisia, että ne viihdyttävät kävijää sisällöllään ja saavat tämän viipymään sivulla pitkään tai tulemaan sivustolle yhä uudelleen. Tällaiset sivustot saavat merkittävästi mainostuloja mm. bannerimainosten avulla. Sivuston sisällön määrää yrityksen

ansaintamalli: Tulevatko tulot suoraan sivustosta vai palveluista, joita sivulla mainostetaan?

Helppokäyttöisyys ja rakenteellinen selkeys

Onnistuneella sivustolla on houkutteleva ilme ja selkeä rakenne. Ei millään riitä, että tieto on olemassa, jos se on hankala löytää. Sisällön järjestämisessä voidaan käyttää avuksi Jakob Nielsenin kehittämiä heuristiikkoja (2). Heurististen sääntöjen toteutumisella päästään arvioimaan sivuston käytettävyyttä.

ISO-standardeissa 9241-11 ja 9241-210 *käytettävyys* määritellään mittana, kuinka hyvin käyttäjät voivat käyttää tuotetta (tässä nettisivustoa) määrättyssä käyttötilanteessa saavuttaakseen määritetyt tavoitteet tuloksellisesti, tehokkaasti ja miellyttävästi. *Tuloksellisuus* tarkoittaa tarkkuutta ja täydellisyyttä, jolla käyttäjät saavuttavat määritetyt tavoitteet. *Tehokkuus* on voimavarojen käyttö suhteessa tarkkuuteen ja täsmällisyyteen käyttäjien saavuttaessa tavoitteet. *Tyytyväisyys* tarkoittaa epämukavuuden puuttumista ja myönteistä suhtautumista tuotteen käyttöön. Käyttötilanne tarkoittaa käyttäjiä, tehtäviä, laitteita sekä fyysistä ja sosiaalista käyttöympäristöä. (1, s. 3–4.)

Ulkoasu

Sivustoa kehitettäessä tilaajalla on jo usein valmiina logo ja sitä käytetään värimaailman pohjana. Joskus käytettävissä on myös graafinen ilme ja jäljelle jää vain valittujen värien tarkoituksenmukainen käyttö. Sivun omistajan imago määrittää, onko ulkoasun ja ilmeen tarkoitus olla taiteellinen, räväkkä vai asiasisältöön panostava. Käyttöliittymän ulkoasun suunnittelussa voidaan käyttää avuksi ns. hahmolakeja eli Gestalt-periaatteita.

2.2 Nielsenin heuristiikat

Jakob Nielsen kehitti yhdessä Rolf Molichin kanssa vuonna 1990 heuristiikat, joita voidaan käyttää käyttöliittymän heuristisessa arvioinnissa. Nielsen muokkasi heuristisia sääntöjään vielä myöhemmin, ja seuraavassa on käytetty

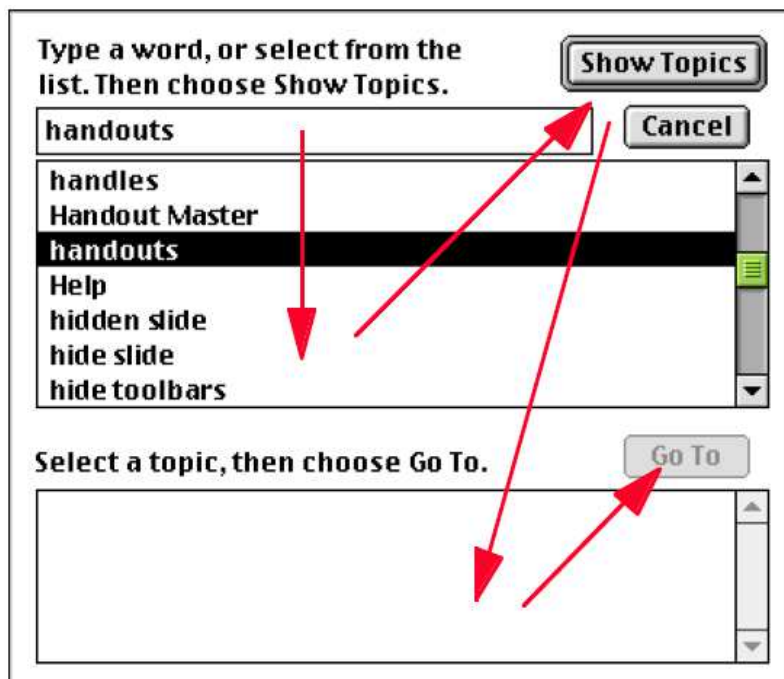

sääntöjen versiota vuodelta 1994. Suomeksi säännöille on esittänyt ainakin käytettävyyttutkija Sirpa Riihiahon. Riihiahon käännökset ovat hyviä, koska ne kertovat enemmän sääntöjen sisällöstä kuin Nielsenin varsin pelkistetyt säännöt. Seuraavassa on esitetty kustakin säännöstä ensin Riihiahon käännös ja suluissa Nielsenin alkuperäissääntö. Säännön selitys on pääosin Riihiahon tulkintaa Nielsenin heuristiikoista. (2; 3, s. 4–5.)

1. Käytä yksinkertaista ja luonnollista dialogia (Aesthetic and minimalist design)

Käyttöliittymän tulee olla mahdollisimman yksinkertainen: kaikki turha tieto kilpailee oleellisen tiedon kanssa näkyvyydestä. Harvoin tarvittavat toiminnot tulisi piilottaa alivalikkoon. Jos sivuille halutaan vaikkapa vain henkilökunnan tarvitsemaa tietoa, ne voidaan rajata erilliseen muulta yleisöltä piilossa olevaan osioon. Näin perusasiat saavat paremman näkyvyyden. (2; 3, s. 5.)

Esille tuodut asiat, niiden ryhmittely ja järjestys tukevat käyttäjän työtä, kun käyttöliittymä on luonnollinen. Kuvassa 1 on esimerkki, jossa tätä sääntöä on rikottu. (3, s. 6.)

KUVA 1. Painikkeiden sijoittelu ei tue tehtävän etenemistä. Punaiset nuolet havainnollistavat käyttöliittymän vaatimaa työjärjestystä. (3, s. 6.)

Graafinen sommittelu auttaa asioiden löytämistä. Osat voidaan ryhmitellä sijoittelulla, väreillä, muodoilla, koolla sekä tekstityypeillä. Ryhmittely nopeuttaa käyttäjää löytämään nopeasti tarvitsemansa. (3, s. 7.)

Kuvassa 2 on onnistunut esimerkki ryhmittelystä. Potentiaalisesti hankalasti hahmotettavat rahastotyypit on huolellisella muotoilulla selkeytetty silmää miellyttäväksi kokonaisuudeksi. Muotoilut samalla nopeuttavat käyttäjän työtä.

Markkinat		Osakkeet		ETF		Johdannaiset		Rahastot		Indeksit		Korot		Valuutat		Uutiset		Tutkimus		Työkalut							
Menestyneimmät Lyhyt korko Pitkä korko Yhdistelmärahastot Osake Vaihtoehtoiset Rahastokatsaukset																											
Korkorahastot TOP 5																											
3 kk tuotto (%)											1 v.tuotto (%)																
Nimi	Osuuden arvo	Pvm	Tuotto% 3 kk	Nimi	Osuuden arvo	Pvm	Tuotto% 1 v	Nimi	Osuuden arvo	Pvm	Tuotto% 3 kk	Nimi	Osuuden arvo	Pvm	Tuotto% 1 v	Nimi	Osuuden arvo	Pvm	Tuotto% 1 v	Nimi	Osuuden arvo	Pvm	Tuotto% 1 v				
OP-High Yield A	139,99	04.04.	+8,44%	OP-EMD Hard Currency A	160,66	04.04.	+10,34%	OP-EMD Local Currency A	128,97	04.04.	+6,58%	OP-Obligaatio Prima A	171,19	04.04.	+9,98%	OP-EMD Local Currency A	128,97	04.04.	+9,18%	OP-Yrityslaina Prima A	123,19	04.04.	+8,47%	OP-Yrityslaina A	157,75	04.04.	+7,72%
OP-Reaalikorko A	119,30	04.04.	+6,42%	OP-EMD Hard Currency A	160,66	04.04.	+5,31%	OP-EMD Local Currency A	128,97	04.04.	+6,42%	OP-Obligaatio Prima A	171,19	04.04.	+9,98%	OP-EMD Local Currency A	128,97	04.04.	+9,18%	OP-Yrityslaina Prima A	123,19	04.04.	+8,47%	OP-Yrityslaina A	157,75	04.04.	+7,72%
OP-Yrityslaina A	157,75	04.04.	+5,65%	OP-EMD Hard Currency A	160,66	04.04.	+5,31%	OP-EMD Local Currency A	128,97	04.04.	+6,42%	OP-Obligaatio Prima A	171,19	04.04.	+9,98%	OP-EMD Local Currency A	128,97	04.04.	+9,18%	OP-Yrityslaina Prima A	123,19	04.04.	+8,47%	OP-Yrityslaina A	157,75	04.04.	+7,72%
OP-EMD Hard Currency A	160,66	04.04.	+5,31%	OP-EMD Local Currency A	128,97	04.04.	+6,42%	OP-Obligaatio Prima A	171,19	04.04.	+9,98%	OP-EMD Local Currency A	128,97	04.04.	+9,18%	OP-Yrityslaina Prima A	123,19	04.04.	+8,47%	OP-Yrityslaina A	157,75	04.04.	+7,72%	OP-Yrityslaina A	157,75	04.04.	+7,72%
Muut rahastot TOP 5																											
3 kk tuotto (%)											1 v.tuotto (%)																
Nimi	Osuuden arvo	Pvm	Tuotto% 3 kk	Nimi	Osuuden arvo	Pvm	Tuotto% 1 v	Nimi	Osuuden arvo	Pvm	Tuotto% 3 kk	Nimi	Osuuden arvo	Pvm	Tuotto% 1 v	Nimi	Osuuden arvo	Pvm	Tuotto% 1 v	Nimi	Osuuden arvo	Pvm	Tuotto% 1 v				
OP-Itä-Eurooppa A	265,41	04.04.	+20,33%	OP-Amerikka Indeksi II A	89,63	04.04.	+11,41%	OP-Japani A	70,31	04.04.	+10,12%	OP-Kehittyvä Eurooppa A	70,53	04.04.	+17,20%	OP-Kehittyvä Aasia A	135,31	30.03.	+7,35%	OP-Maailma II A	24,42	04.04.	+5,21%	OP-Maailma A	23,35	04.04.	+4,61%
OP-Venäjä A	210,86	04.04.	+19,62%	OP-Japani A	70,31	04.04.	+10,12%	OP-Kehittyvä Eurooppa A	70,53	04.04.	+17,20%	OP-Kehittyvä Aasia A	135,31	30.03.	+7,35%	OP-Maailma II A	24,42	04.04.	+5,21%	OP-Maailma A	23,35	04.04.	+4,61%	OP-Maailma A	23,35	04.04.	+4,61%
OP-Kehittyvä Eurooppa A	70,53	04.04.	+17,20%	OP-Japani A	70,31	04.04.	+10,12%	OP-Kehittyvä Eurooppa A	70,53	04.04.	+17,20%	OP-Kehittyvä Aasia A	135,31	30.03.	+7,35%	OP-Maailma II A	24,42	04.04.	+5,21%	OP-Maailma A	23,35	04.04.	+4,61%	OP-Maailma A	23,35	04.04.	+4,61%
OP-Suomi Pieniyhtiöt A	211,23	04.04.	+13,85%	OP-Japani A	70,31	04.04.	+10,12%	OP-Kehittyvä Eurooppa A	70,53	04.04.	+17,20%	OP-Kehittyvä Aasia A	135,31	30.03.	+7,35%	OP-Maailma II A	24,42	04.04.	+5,21%	OP-Maailma A	23,35	04.04.	+4,61%	OP-Maailma A	23,35	04.04.	+4,61%
OP-Intia A	238,98	04.04.	+13,43%	OP-Japani A	70,31	04.04.	+10,12%	OP-Kehittyvä Eurooppa A	70,53	04.04.	+17,20%	OP-Kehittyvä Aasia A	135,31	30.03.	+7,35%	OP-Maailma II A	24,42	04.04.	+5,21%	OP-Maailma A	23,35	04.04.	+4,61%	OP-Maailma A	23,35	04.04.	+4,61%

KUVA 2. Ryhmittely sijoittelulla, väreillä, muodoilla, koolla ja tekstityypeillä (4)

Käyttäjän huomio on helppo varastaa liikkuvilla, välkkyvillä, isoilla ja värikkäillä osilla (3, s. 7). Internetin huijausmainokset hyödyntävät tämänkaltaisia muotoiluja (kuva 3). Joskus käyttäjä yritetään saada painamaan linkkiä ajan kulumista merkitsevillä vilkkuvilla elementeillä. Vilkkuvan valon näkeminen saa käyttäjän olettamaan, että häneltä odotetaan jonkinlaista reaktiota (3, s. 7).

KUVA 3. Huijausponnahdusikkuna, jossa väreillä ja varoituskolmiolla herätetään käyttäjän huomio (5)

2. Käytä käyttäjien omaa kieltä (Match between system and the real world)

Käyttöliittymän kielen tulisi olla käyttäjän oma äidinkieli ja aina käyttäjän kannalta ajateltuna. Tekstin lisäksi tällä tarkoitetaan myös grafiikkaa kuten ikoneita. Metaforien avulla voidaan tuoda tosielämän avulla käyttölogiikka käyttöliittymään. Leikkaa ja liitä ovat käyttöliittymään tuotuja sanallisia metaforia. Valikoissa ja painikkeissa on hyvä käyttää vakiintunutta sanastoa. (2; 3, s. 7–6.)

3. Minimoi käyttäjän muistikuorma (Recognition rather than recall)

Käyttäjän on helpompi valita tarjotuista vaihtoehdoista oikea kuin muistaa ulkoa ilman vihjeitä (3, s. 8). Ennakoivaa tekstinsyöttöä käytetään esim. tekstiviestin kirjoituksessa kännykällä ja Internetin hakukoneen hakukentässä. Vielä 90-luvulla käyttöelektronikka vaati käyttäjältä enemmän ulkoa muistamista (mm. puhelinnumerot, Internet-selailu). Tekstikentän vieressä voi olla mallivastaus tai päivämääräkentän vieressä kalenteri vähentämässä käyttäjän muistikuormaa. (2; 3, s. 8.)

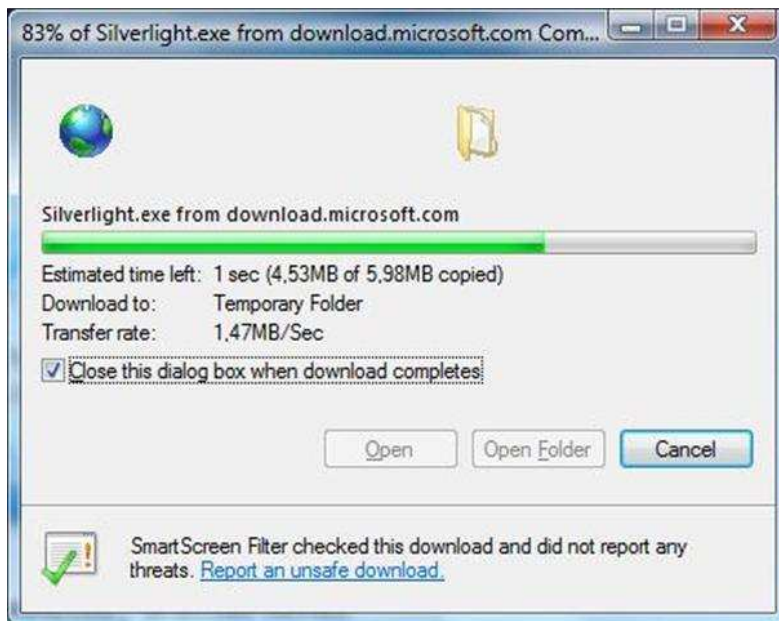
4. Tee käyttöliittymästä kauttaaltaan yhdenmukainen (Consistency and standards)

Käyttöliittymän osien tulisi olla samoissa paikoissa eri sivuilla. Myös saman valmistajan eri tuotteiden tulisi olla keskenään yhdenmukaisia. Käyttöliittymien yhdenmukaisuus auttaa käyttäjää suoriutumaan perustehtävistä jo lyhyen opetteluun jälkeen. Joskus havaittua virheellistä toteutustapaa ei muuteta eri versioiden välillä, koska yhdenmukaisuutta pidetään niin tärkeänä. (2; 3, s. 9.)

Kuvassa 3 ponnahdusikkunan ulkonäkö on yhdenmukaisuusperiaatteen mukaisesti tehty täsmälleen samanlaiseksi kuin Windowsin oletuskäyttöliittymävärिमalli. Huijaus on siis naamioitu näyttämään tutulta.

5. Anna käyttäjälle palautetta toiminnoista (Visibility of system status)

Käyttäjän tulisi saada tekemistään valinnoista palautetta, jotta hän voi olla varma, että järjestelmä on hyväksynyt annetun tiedon, käsitellyt sen ja tuottanut halutun tuloksen. Jos järjestelmä ei ilmoita tekevänsä mitään tai saaneensa työn jo valmiiksi, käyttäjä luulee, ettei järjestelmä toimi. Tällöin käyttäjä yrittää toistaa työn uudestaan ja jää epätietoisuuteen, onnistuiko tehtävän suoritus. Järjestelmän tulee siis kertoa palautetta käyttäjälle silloinkin, kun suoritettava tehtävä etenee (kuva 4) ja tulee valmiiksi. Lisäksi sen on ilmoitettava käyttäjälle virhetilanteista. (2; 3, s. 10.)

KUVA 4. Lautausikkuna, jossa ajan kulumisen ja latauksen edistyminen on nähtävillä (6)

6. Anna selkeä poistumistapa eri tiloista ja toiminnoista (User control and freedom)

Käyttäjä kokeilee rohkeammin käyttöliittymän eri toimintoja, jos hän voi perua toiminnon palaamalla takaisin edelliseen tilaan tai sulkea järjestelmän. Käyttäjälle täytyy kertoa ennen toiminnon aloittamista, jos tehty muutos on peruuttamaton. Jos tietoa poistetaan, käyttäjältä on syytä pyytää vahvistus ennen tietojen varsinaista tuhoamista. (2; 3, s. 10.)

7. Anna käyttäjälle mahdollisuus käyttää oikopolkuja (Flexibility and efficiency of use)

Kun käyttäjä tuntee järjestelmän käytön, hän haluaa hyödyntää sitä mahdollisimman tehokkaasti, joten järjestelmän tulee tarjota oikopolkuja toimintoihin. Näitä voivat olla esim. pikanäppäimet ja näppäinyhdistelmät. Oikopolkujen tulee olla vaihtoehto helppokäyttöisille valikkorakenteille. Järjestelmän käytön tehokkuutta parantavat myös oletusarvot vaikkapa päivämäärälle ja usein käytetyn toiminnon tarjoaminen käyttäjälle. (2; 3, s.10–11.)

8. Anna virhetilanteista selkeät virheilmoitukset (Help users recognize, diagnose, and recover from errors)

Kun järjestelmässä on virhetilanne, tästä tulee kertoa käyttäjälle hänen ymmärtämällään sanastolla eikä esimerkiksi numeroilla tai ohjelmointitermejä käyttäen. Virheilmoituksen tulee olla kohtelias ja tarjota ongelmaan ratkaisuvaihtoehtoja. Jos käyttäjä on kiinnostunut virheen syystä tarkemmin, tämä tieto tulee tarjota aihetta asteittain tarkentaen esimerkiksi alivalikosta. (2; 3, s. 11.)

9. Vältä virhetilanteita (Error prevention)

Virheilmoituksia parempi vaihtoehto on virhetilanteiden välttäminen esimerkiksi valmiilla vaihtoehdoilla. Toinen keino on vahvistusten pyytäminen käyttäjältä ennen mahdollisia virhetilanteita. Eri toimintatilat aiheuttavat helposti ongelmia käyttäjälle, jos tämä ei helposti näe tilojen muutoksia. Toimintatilat voi erottaa toisistaan erilaisilla esim. väreillä ja äänillä. (2; 3, s. 11–12.)

10. Anna riittävä ja selkeä apu ja dokumentaatio (Help and documentation)

Käyttöjärjestelmän tulisi olla sellainen, että sitä pystyy käyttämään ilman erillisiä ohjeita. Kuitenkin erillinen ohje-osio on tarpeellinen ja sen tulisi olla itse käyttöjärjestelmässä. Jos ohjeet ovat erillisessä paikassa, käyttäjä ei tukeudu niihin yhtä todennäköisesti kuin suoraan järjestelmään integroituihin ohjeisiin. Itse ohjeiden tulisi olla sellaiset, että etsitty tieto löytyy helposti. Käyttöohjeiden tulisi olla jäsennelty siten, että etsityn tiedon voi löytää monesta paikasta erilaisia polkuja käyttämällä. Ohjeiden ei tulisi olla liian laajat, mutta jos käytössä on etsintätoiminto hakusanan avulla, ohjeiden laajuus ei ole negatiivinen asia. Samaan ohjeeseen tulee olla useita mahdollisia hakusanoja, jotta käyttäjä löytää etsimänsä helposti ja nopeasti. Käyttöohjeiden tulisi olla käyttäjän näkökulmasta ja tehtävän suorittamista ajatellen kirjoitetut. Ohjeiden eri osien tulisi olla itsenäisiä nojautumatta toisaalla esitettyyn tietoon. Ohjeiden kielessä on jälleen tärkeää muistaa sääntö 2 eli ”käytä käyttäjän omaa kieltä”. (2; 3 s. 12.)

2.3 Gestalt-periaatteet

Gestalt-periaatteet ovat hahmopsykologisen koulukunnan ajatuksia siitä, kuinka mieleemme muodostaa epätäydellisistä kokonaisuuksista täydellisen kokonaisuuden täydentämällä puuttuvat elementit. Gestalt ei viittaa kehenkään henkilöön, vaan se on saksaa ja tarkoittaa hahmoa. Gestalt-periaatteita kutsutaan myös hahmolaeiksi. (7.)

Hahmolait ovat hyödyksi käyttöliittymäsuunnittelussa, koska niitä käyttämällä voi ymmärtää, mikä on käyttäjän näkemys visuaalisista elementeistä ja niiden asettelusta. Lopputuloksesta tulee harmoninen ja käyttäjä ymmärtää halutun viestin. Hahmolakeja on useita erilaisia, ja tässä on esitelty käyttöliittymäsuunnittelun kannalta hyödyllisimpiä. (8.)

Samanlaisuus

Samanlaisuuden (engl. similarity) lain mukaan muodoiltaan ja väreiltään toisiaan vastaavat kuviot mielletään yhteenkuuluviksi. Kun objektit ovat erilaisia, ne vastustavat ryhmittymistä. Kuvassa 5 on esimerkki Internet-sivusta, jossa samanlaisuuden lakia on hyödynnetty. Sivun päätason linkit näyttävät samoilta, jolloin käyttäjä ymmärtää niiden kuuluvan yhteen. (7.)

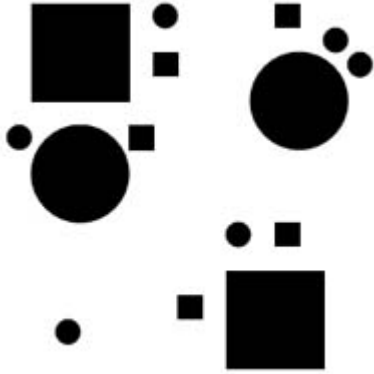
KUVA 5. Päätasen linkit on tyylitelty samankaltaisiksi, jolloin käyttäjä ymmärtää niiden kuuluvan yhteen (9)

Läheisyys

Läheisyyden (engl. proximity) lain mukaan toisiansa lähellä olevat kuviot mielletään yhteenkuuluviksi. Läheisyyden hahmolaki käsittää kolme eri tapaa, jolla kuviot voidaan mieltää toisiinsa liittyviksi. Nämä tyypit ovat likisyys, kosketus ja limittyminen. (7.)

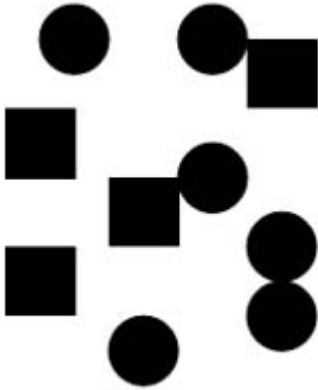
Kuvassa 6 nähdään esimerkki likisyyden periaatteesta. Vaikka kuviot ovat erimuotoisia ja -kokoisia, ne mielletään silti neljäksi ryhmäksi sen perusteella, miten lähellä ne ovat toisiaan. (7.)

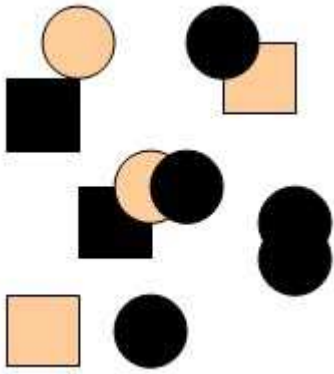
KUVA 6. Likisyyden periaate (7)

Kuvan 7 kuviot ovat niinkään erimuotoisia. Toisiaan koskettavat kuviot mielletään pareiksi, vaikka ne pystytään muodon perusteella vielä erottamaan kahdeksi erimuotoiseksi kappaleeksi. (7.)

KUVA 7. Kosketuksen periaate (7)

Kuvassa 8 nähdään limittäin olevia kuvioita. Kuvassa eriväriset, päällekkäin olevat kuviot muodostavat illuusion syvyydestä. Nämä päällekkäiset kuviot mielletään ryhmiksi. Limittäin olevat kuviot muodostavat vahvempia ryhmiä kuin esimerkiksi kosketuksen perusteella syntyvät ryhmät. Tämän voi huomata kuvassa 8, jossa on limittäisyydestä syntyvien ryhmien lisäksi myös yksi kosketuksesta syntyvä pari (kaksi mustaa palloa oikealla). (7.)

KUVA 8. Limittymisen periaate (7)

Kohde ja alusta

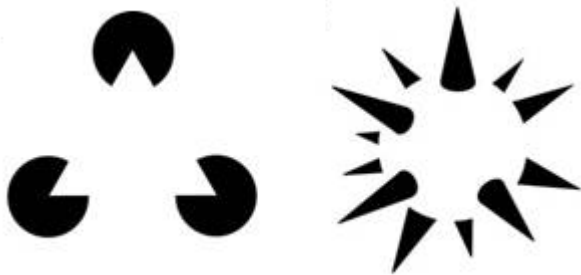
Kohde ja alusta (engl. figure and ground) koskee sitä, miten katsoja hahmottaa ulkomuodoltaan ja kuvioinniltaan samanlaiset elementit yhtenä kokonaisuutena. Tätä havainnollistetaan kuvassa 9, jossa on yksinkertainen piirros tiestä, joka ohittaa puun. Kuvassa on käytetty ainoastaan kahta väriä, ja katsojan hahmottamat kuviot syntyvät näiden kahden värin vaihtelusta. Vaaleaa taustaa vasten mustat kolmiot ja neliö näyttävät puulta, mustaa vasten vaalea kurvi näyttää tieltä, ja kohta, jossa tie ja puu kohtaavat, mielletään horisontiksi. Kohteen ja alustan periaatetta havainnollistetaan usein vastaavan kaltaisilla kaksivärisillä esimerkeillä. (7; 10.)

KUVA 9. Kohteen ja alustan periaate (10)

Sulkeutuvuus

Sulkeutuvuus (engl. closure) on periaate, jonka mukaan ihminen hahmottaa suljetun tai lähes suljetun hahmon yhtenäisenä kuviona. Ihmisäivot siis tavallaan täydentävät kuviota, joka on ”jäänyt kesken”. Parhaiten tämän periaatteen havaitsee esimerkeistä. Kuvassa 10 on kaksi esimerkkiä sulkeutuvuudesta. Sulkeutuvuuden periaatteen mukaisesti katsoja havaitsee kuvista kolmion ja pallon, vaikka niitä ei kuviin varsinaisesti ole piirrettykään. Kuvassa 11 on vielä tunnettu IBM:n logo, jonka teksti muodostuu myös sulkeutuvuuden periaatteen mukaisesti. (7; 11.)

KUVA 10. Esimerkkejä sulkeutuvuuden periaatteesta (12)

KUVA 11. IBM-logo (13)

3 VIRPINIEMI.FI-SIVUSTON SUUNNITTELU

Sivuston suunnittelu alkoi siitä, kun liikuntaopiston edellinen rehtori, Seppo Kangas, ehdotti talvella 2010 sivujen uudistamista, ja asiasta järjestettiin palaveri osapuolten kesken. Rehtorilla oli useita ideoita tulevien sivujen varalle ja niitä ryhdyttiin pohtimaan yhdessä toisen opinnäytetyöntekijän kanssa. Työ jakautui lopulta useampaan vaiheeseen, jotka olivat

1. lähtötilanteen kartoitus
2. ominaisuuksien ideointi
3. palautteen kerääminen liikuntaopiston työntekijöiltä
4. liikuntaopiston tilojen valokuvaus liikuntatapahtuman aikana
5. alkuperäisen sivuston heikkouksien analysointi
6. graafinen suunnittelu.

3.1 Lähtötilanteen kartoitus

Virpiniemen liikuntaopiston nettisivut olivat olleet käytössä useita vuosia. Sivustoa käytettiin tiedotus- ja esittelykanavana liikuntaopiston kävijöille. Sivustolla ilmoitettiin kaikista Virpiniemen tapahtumista, joten sivuston päivitystahti oli melko tiivis. Sivuston kautta pystyi myös lähettämään varauspyyntöjä ja tiedusteluja tilojen ja majoituspaikkojen varaamisesta. Sivuston rinnalla toimi lisäksi Facebook-sivusto, jonne päivitettiin samoin tiedot tulevista tapahtumista.

Projektin alussa käytyjen keskustelujen aikana saatiin selville, että tilaajalle ei ollut tarkkaa kuvaa siitä, mitä sivustojen uusimisprosessissa halutaan saada aikaiseksi. Liikuntaopiston rehtorilla oli mielessä joitakin muutoskohteita, jotka hänen mielestään kipeimmin kaipasivat parannusta. Nämä olivat sivuston ulkoasu ja vieraskielisen sisällön laajuus. Esillä oli kuitenkin ajatus siitä, että sivustoa voitaisiin uudistamisprojektissa myös laajentaa siten, että sinne lisättäisiin käyttäjiä kiinnostavaa sisältöä. Tämän vuoksi päätettiin, että

opinnäytetöiden tekijät tekevät projektin ensimmäisessä vaiheessa selvityksen niistä ominaisuuksista, joita uuteen verkkopalveluun halutaan mukaan, ja laativat sen jälkeen suunnitelmat kokonaisuuksien toteuttamiseksi.

3.2 Ominaisuuksien ideointi

Ominaisuuksien ideointi tapahtui keskusteluissa liikuntaopiston yhteyshenkilön kanssa, joka projektin alussa oli opiston edellinen rehtori. Tämä työvaihe osoittautui yllättävän hankalaksi, koska tilaajan yhteyshenkilö vaihtui tänä aikana useita kertoja. Tämä työvaihe kesti ajallisesti pisimpään.

Ideointivaiheessa esitettiin runsaasti mahdollisia ominaisuuksia verkkopalveluihin. Sivut haluttiin uudistaa kokonaan niin, että ne houkuttelisivat asiakkaat vierailemaan säännöllisesti verkkosivuilla. Uusille sivuille haluttiin enemmän kuvia lajien suorituspaikoilta ja muuttuvaa sisältöä sellaisen tunnelman luomiseksi, että liikuntaopistolla ja sen ympäristössä on jatkuvasti mielenkiintoista tekemistä. Ajatuksena oli myös, että sivuille lisättäisiin toimintoja, jotka auttaisivat sitouttamaan käyttäjiä.

Ominaisuuksia ideointi tapahtui yhdessä liikuntaopiston rehtorin ja parin muun liikuntaopiston työntekijän kanssa. Esille nousseita ideoita olivat mm. uutiskirjeen tilaamismahdollisuus, mahdollisuus jakaa sivun artikkeleita Facebookiin ja rekisteröityneille käyttäjille suunnattu kuntopäiväkirja.

Ideoinnissa heräsi myös ajatus, että myös liikuntaopiston työntekijät voisivat käyttää sivustoa työtä tukevana työkaluna. Tärkein työntekijöille suunnatuista ominaisuuksista oli henkilökunnan intranet-tyylisen osion lisääminen sivuille. Tänne henkilökunnan intranetiin voitaisiin tallentaa mm. usein käytettyjä dokumentteja, jolloin työntekijät pääsisivät niihin helposti käsiksi mistä vain Internetin kautta.

Ideoinnissa haluttiin kuunnella myös liikuntaopiston työntekijöitä. Kävi kuitenkin hankalaksi löytää aikoja, jolloin riittävän monella työntekijällä olisi ollut tilaisuus tulla keskustelemaan sivuston uudistamisesta. Lisäksi arveltiin, että

työntekijöillä ei välttämättä ole myöskään kovin selkeää kuvaa siitä, mitä he tulevilta verkkopalveluilta haluavat. Näiden seikkojen vuoksi päätettiin koota opiston yhteyshenkilöiden kanssa käytyjen keskusteluiden pohjalta lista tärkeimmiksi koetuista ominaisuuksista ja kysyä työntekijöiden mielipidettä niistä. Tämä päätettiin tehdä kaikille työntekijöille välitettävän kyselyn avulla.

Kyselyssä pyydettiin työntekijöitä arvioimaan mahdollisia tulevia ominaisuuksia sen mukaan, miten tärkeiksi he kokivat ne. Ominaisuudet liittyivät perussisältöön, sosiaaliseen mediaan ja rekisteröityneille käyttäjille suunnattuun sisältöön, joista mainittiin esimerkiksi online-kuntopäiväkirja ja henkilökohtainen harjoitussuunnitelman tekeminen. Lisäksi mielipidettä kysyttiin työntekijöille tarkoitettusta intranet-ominaisuudesta. Ominaisuuksien ohella työntekijöitä pyydettiin arvioimaan alkuperäisen sivuston onnistumista eri osa-alueilla, joita verkkopalveluilla yleensä halutaan tukea. Työntekijöille toimitettu kysely on liitetty tähän opinnäytetyöhön (liite 2).

Muutaman viikon kuluessa kaikki Virpiniemen työntekijät vastasivat kyselyyn. Kyselyvastauksissa esiintyneet mielipiteet sivuista ja ominaisuuksista olivat suurilta osin samanlaisia. Senhetkiset sivut koettiin epäselviksi, ja osa oli myös sitä mieltä, että sisältöä on liikaa. Mainokset, joita sivuilla oli, koettiin myös turhiksi.

Uutisiin, tapahtumiin ja tilojen esittelemiseen liittyvät parannukset sekä intranet-toiminto koettiin pääsääntöisesti tärkeiksi. Sosiaalisen mediaan ja Facebookiin liittyvät ominaisuudet otettiin myös positiivisesti vastaan. Rekisteröityneille käyttäjille suunnattu sisältö jakoi mielipiteitä eniten.

Kyselyn pohjalta opinnäytetöiden tekijät laativat ehdotuksen sivuille tulevista ominaisuuksista. Ehdotusta käytiin esittelemässä liikuntaopiston työntekijöille avoimessa tilaisuudessa toukokuussa 2011. Tilaisuus järjestettiin liikuntaopistolla, ja kaikilla paikalla olevilla oli mahdollisuus kommentoida ehdotettuja ominaisuuksia.

Keskustelussa tuli esille mm. se, ettei sivuille kaavailtua tilojen ja majoituksen varaamista ja kursseille osallistumista voinut siirtää nettisivuille jo olemassa olevan järjestelmän takia. On toisaalta harmi, että uudet ominaisuudet jäävät

toteuttamatta siksi, että asia on jo järjestetty toisella tavalla ja siitä luopuminen olisi liian työlästä, mutta tältä ei voi välttyä tämänkaltaisessa projektissa. Ymmärtääkseni nykyisellään kaikki tiedustelut tehdään sähköpostin tai puhelimen välityksellä ja niihin vastaa aina työntekijä. Prosessin automatisoinnilla olisi kieltämättä ollut liiketoimintaa tehostava vaikutus. Tämän seikan lisäksi ehdotukseen tehtiin myös muita, pienempiä muutoksia.

Työntekijöiden palautteen pohjalta saatiin luotua lopullinen lista uudistusprojektiin mukaan otettavista muutoksista. Ne olivat

- graafisen ilmeen uudistaminen
- sivurakenteen uudistaminen
- sisällön ajantasaistaminen
- kuvien lisäys sivuille
- RSS-tilausmahdollisuuden lisäys tapahtumakalenteriin
- englanninkielisen sisällön laajentaminen
- Virpiniemen alueen karttojen lisääminen sivuille
- Facebook-sivujen esilletuominen
- Facebookin jakamis- ja tykkäämismahdollisuuden lisääminen artikkeleiden yhteyteen
- palautteen lähetystoiminnon lisäys
- varaustilanteiden näyttäminen varausten yhteydessä.

3.3 Liikuntaopiston tilojen valokuvaus

Liikuntaopiston tilojen esittely oli entisillä sivuilla melko olematonta. Uudistusta varten opiston tiloista ja palveluista tarvittiin kuvia, joita sivuille tulisi esittelyiden yhteyteen. Siispä liikuntaopiston yhteyshenkilön kanssa sovittiin, että opinnäytetöiden tekijät kävisivät kuvaamassa tiloja jonkin vilkkaan liikuntatapahtuman aikana.

Tapahtuma, jota lopulta käytiin kuvaamassa, oli Oulun seudun ammattikorkeakoulun virkistyspäivä. Tilaisuuteen osallistui mahdollisesti satoja OAMK:n työntekijöitä. Kuvauspäivä onnistui hyvin ja liikuntaopisto sai

käyttöönsä kaikki ottamamme kuvat käytettäväksi haluamassaan materiaalissa, kuten uusilla nettisivuilla.

3.4 Alkuperäisen sivuston heikkouksien analysointi

Ennen graafisen suunnittelun aloittamista päätettiin analysoida alkuperäisen sivuston heikkouksia, sillä sivuston uudistaminen on helpointa tehdä, kun ensin analysoi nykytilanteen ja etsii siitä korjattavia asioita. Vuosia sitten tehty sivusto oli jäänyt kehityksessä jälkeen, ja käyttöliittymän puutteet olivat helposti nähtävillä.

Yleisvaikutelma oli, että sivusto ei näytä erityisen houkuttelevalta. Etusivu (kuva 12) on normaalisti sivuston selkein osa ja tehty houkuttelevan näköiseksi kuvilla ja graafisilla elementeillä. Tässä tapauksessa linkkejä ja tekstiä oli liikaa jopa etusivulla ja tämä teki sivusta tukkoisen näköisen. Tällöin asiakas ei voi sekunnissa päättää, mitä linkkiä painaa, mikä johtaa siihen, että asiakas turhautuu ja voi poistua sivustolta.

Kuten kuvasta 12 voi nähdä, etusivulla oli kaksi samantasoista navigointipalkkia. Toinen oli sivuston yläreunassa ja toinen sivussa vasemmalla. Epälooginen järjestely rikkoo Nielsenin periaatetta käyttöliittymän yhdenmukaisuudesta. Navigointipalkkien välissä oli hieman yllättäen liikuntaopiston logo, jonka olisi kuvitellut olevan sivuilla ylimmäisenä.

Kuvan 12 oikeassa reunassa on nähtävissä laatikko, jossa on liikuntaopiston yhteistyökumppaneiden logoja. Logojen sekaan on piilotettu myös kielivalintapainikkeet ja linkki opiston Facebook-sivulle. Erilaisten elementtien ryhmittely tällä tavalla sotii samankaltaisuuden Gestalt-periaatetta vastaan.

Virpiniemen Liikuntaopisto
Virkistävän monipuolinen - Yllättävän elämyksellinen

Liikuntaopisto Koulutus Majoitus Liikunta ja aktiviteetit Kuntotestaus Liikuntapaikat ja kokoustilat Leirit Yrityksille

VIRPINIEMI

- Yhteystiedot
- Aukioloajat
- Tarjouspyyntö
- Palaute
- Tiedotarkisto
- Linkit
- English
- Hankkeet
- Avoimet työpaikat

Etusivu

Pääuutiset

VIRPINIEMEN LIIKUNTAOPISTOLLE UUSI REHTORI! (26.4.2011)
Virpiniemen liikuntaopiston hallitus on valinnut rovaniemeläisen liikuntatieteiden maisteri Pekka Hämäläisen opiston rehtoriksi. Hämäläinen aloittaa tehtävässä kesällä.

SYKSYN JALKAPALLOLEIRIT MYYDÄÄN NYTI! (16.3.2011)
Virpiniemen monipuoliset laji- ja oheisharjoittelu mahdollisuudet motivoivat kohti tuloksia!

[Lue lisää >>](#)

Muut uutiset

KTO1-KOULUTUS 28.-29.5.2011 (17.4.2011)
Köysihajajakoulutus Virpiniemessä!

[Lue lisää >>](#)

MOPOTuning - Hanke (13.4.2011)
Oulun alueen kutsuntakaisten hyvinvoinnin edistämiseen on myönnetty merkittävä EU -rahoitus. MOPOTuning -hanke, jonka tavoitteena on tuottaa ohjausmalleja ja -sisältöjä nuorten miesten liikuntaan aktivoituihin ja syrjäytyneisiin ekkäisyyn, sai Manner-Suomen ESR-ohjelmasta 750 000 euron rahoituksen vuosille 2011-2013.

[Lue lisää >>](#)

VIRPAN TUPA (8.4.2011)
Maanantaista 18.4. alkan Virpan tupa palvelee vain tilauksesta. Tilaukset 08-5401 982 tai 045-1254883.

JALKAPALLOKENTÄN PERUTUT VAKIOVUOROT (8.4.2011)

[Lue lisää >>](#)

PARTERRE - TRAINING - KOULUTUS (24.3.2011)
Su 22.5.2011 Virpiniemen liikuntaopisto. Ilmoittautuminen 9.5 mennessä.

[Lue lisää >>](#)

KUVA 12. Virpiniemi.fi-sivuston etusivu (14)

Tila oli otettu huonosti käyttöön, sillä sivuston leveys oli vain 758 px (pikseliä). Tämä on tarpeettoman pieni leveys, sillä, kuten kuvassa 13 on nähtävissä, suurimmalla osalla netin käyttäjistä näytön resoluutio on nykyään vähintään 1024 px. Esimerkiksi Suomen suosituimpiin kuuluvan uutispalvelun iltalehti.fi:n sivuston sisällön leveys on n.1000 px eli sovitettu 1024 px:n resoluutiolle. Lisäksi tällä sivustolla isompaa resoluutiota käyttävät näkevät enemmän mainoksia, sillä mainostilan leveys sivuston yläreunassa on 1240 px. (15; 16.)

Screen Resolution

Today, most visitors are using a screen resolution higher than 1024x768 pixels:

Date	Higher	1024x768	800x600	640x480	Other
January 2012	85%	13%	1%	0%	1%
January 2011	85%	14%	0%	0%	1%
January 2010	76%	20%	1%	0%	3%
January 2009	57%	36%	4%	0%	3%
January 2008	38%	48%	8%	0%	6%
January 2007	26%	54%	14%	0%	6%
January 2006	17%	57%	20%	0%	6%
January 2005	12%	53%	30%	0%	5%
January 2004	10%	47%	37%	1%	5%
January 2003	6%	40%	47%	2%	5%
January 2002	6%	34%	52%	3%	5%
January 2001	5%	29%	55%	6%	5%
January 2000	4%	25%	56%	11%	4%

KUVA 13. Internet-käyttäjien selainten resoluutiot tilastoituna (15)

Pieni leveys aiheuttaa mm. sen, että sivu vaikuttaa hyvin ahtaalta ja tukkoiselta. Tästä johtuu, että vaikka kaikki asiat ovat esillä, niitä on hankala löytää. Jos opistolla olisikin joku erityisen houkutteleva tapahtuma, sitä ei saada sivujen kautta markkinoitua parhaalla mahdollisella tavalla.

3.5 Graafinen suunnittelu

Tilajailla ei ollut juuri vaatimuksia sivuston ulkonäön suhteen. Selvää kuitenkin oli, että sivuista haluttiin raikkaat ja urheiluhenkiset. Värien valintaan vaikutti se, että Virpiniemellä oli mainostoimiston luoma ilme, jossa käytettiin sinistä ja valkoista väriä.

Graafisen ilmeen ohella suunnittelussa kiinnitettiin erityistä huomiota selkeyteen ja helppokäyttöisyyteen. Vaikka suunnitellulle ulkoasulle ei varsinaista heuristista arviointia suoritettukaan, käytettiin sen onnistumisen arvioinnissa kuitenkin Nielsenin heuristiikkoja ja Gestalt-periaatteita.

Graafisen suunnittelun lopputuloksena syntyi esimerkkikuvia sivuston ulkoasusta ja sivuston graafista toteutusta kuvaava dokumentti (liite 3), jotka

liikuntaopiston uusi rehtori, Pekka Hämäläinen, hyväksyi. Lisäksi tilaajalle toimitettiin suunnitelmassa käytetyt graafiset elementit.

3.5.1 Layout

Sivuston layoutissa (kuva 14) eli elementtien sijoittelussa arvostettiin perinteisyyttä ja ennalta-arvattavuutta. Ideana oli tehostaa sivuston helppokäyttöisyyttä sijoittamalla erilaiset sivuston osat paikkoihin, joista käyttäjä on tottunut niitä etsimään. Näin toteutuu Nielsenin heuristiikka käyttäjien oman kielen käyttämisestä ja yksinkertaisesta ja luonnollisesta dialogista. Esimerkkinä on vaikkapa kieli- ja hakupalkkien sijoittaminen oikeaan yläreunaan ja navigoinnin sijoittaminen vasemmalle sivulle.

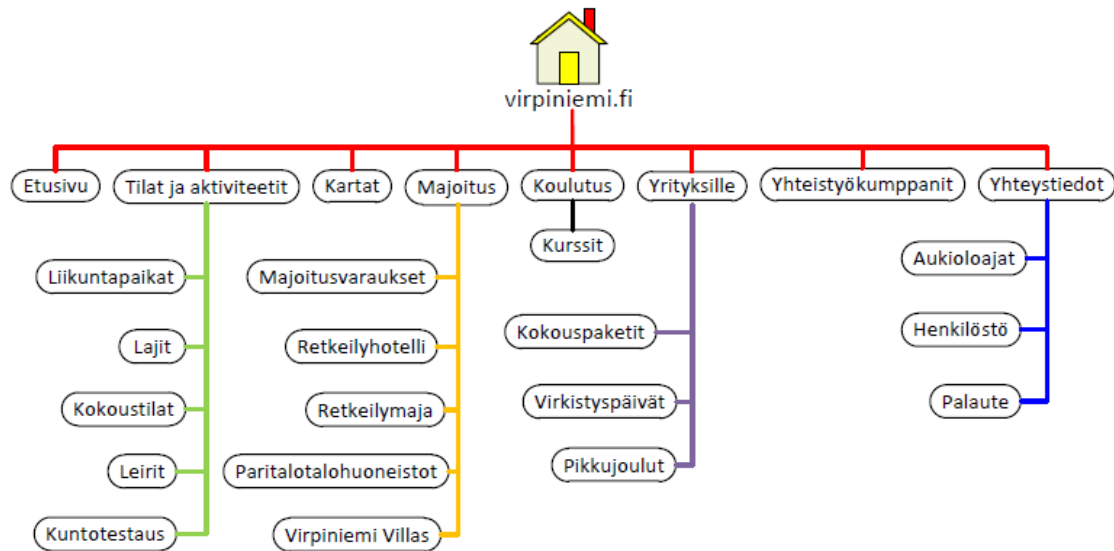
Toinen syy hyvin perinteisen ja laajalti käytetyn layoutin valitsemiseen oli sivuston teknisen suunnittelijan ilmoitus siitä, että sivuston pohjana käytetään sisällönhallintajärjestelmää. Keskusteluissa hänen kanssaan selvisi, että sisällönhallintajärjestelmän käyttö ei varsinaisesti aseta suuria rajoitteita sivuston layoutille, mutta yksinkertainen layout on luonnollisesti aina myös yksinkertaisempi toteuttaa teknisesti.

Elementtien sijoittelussa sivulle haluttiin myös tuoda väljyyttä ja helppolukuisuutta. Toisiinsa liittyviä elementtejä ryhmiteltiin yhteen värien, sijainnin ja fonttikoon avulla Gestalt-lakeja ja yksinkertaisen ja luonnollisen dialogin periaatteita noudattaen. Sisältöalueen yläreunaan sijoitettiin breadcrumb-elementti käyttäjän muistikuorman minimoimiseksi. Breadcrumb on linkkirivi, joka näyttää, mitä polkua pitkin käyttäjä on päätenyt nykyiseen näkymään. Mainokset jätettiin työntekijöiden toiveiden mukaisesti pois sivuilta. Sivuille suunniteltiin myös käytettäväksi ”Sivun alkuun” -linkkejä, joiden kautta käyttäjä voisi suoraan siirtyä pitkän sivun lopusta takaisin alkuun, missä navigointi sijaitsee. Esteettömyyttä haluttiin tukea sivuilla lisäämällä sisällön oikeaan yläreunaan painikkeen fonttikoon suurentamista ja pienentämistä varten.

KUVA 14. Sivustolle suunniteltu layout

Navigoinnin eri tasot erotettiin toisistaan sisennysten avulla. Navigoinnin suurinta ongelmaa eli sekavaa sisällön järjestämistä varten suunniteltiin sisällölle täysin uusi rakenne (kuva 15). Suunnitelma oli kuitenkin pelkällä ehdotusasteella, sillä lopullista sisältörakennetta uudistettaville verkkopalveluille ei pystytty tässä vaiheessa vielä varmasti ennakoimaan.

KUVA 15. Ehdotus sisällön järjestämisestä uudella sivulla

3.5.2 Sivuston ulkoasu

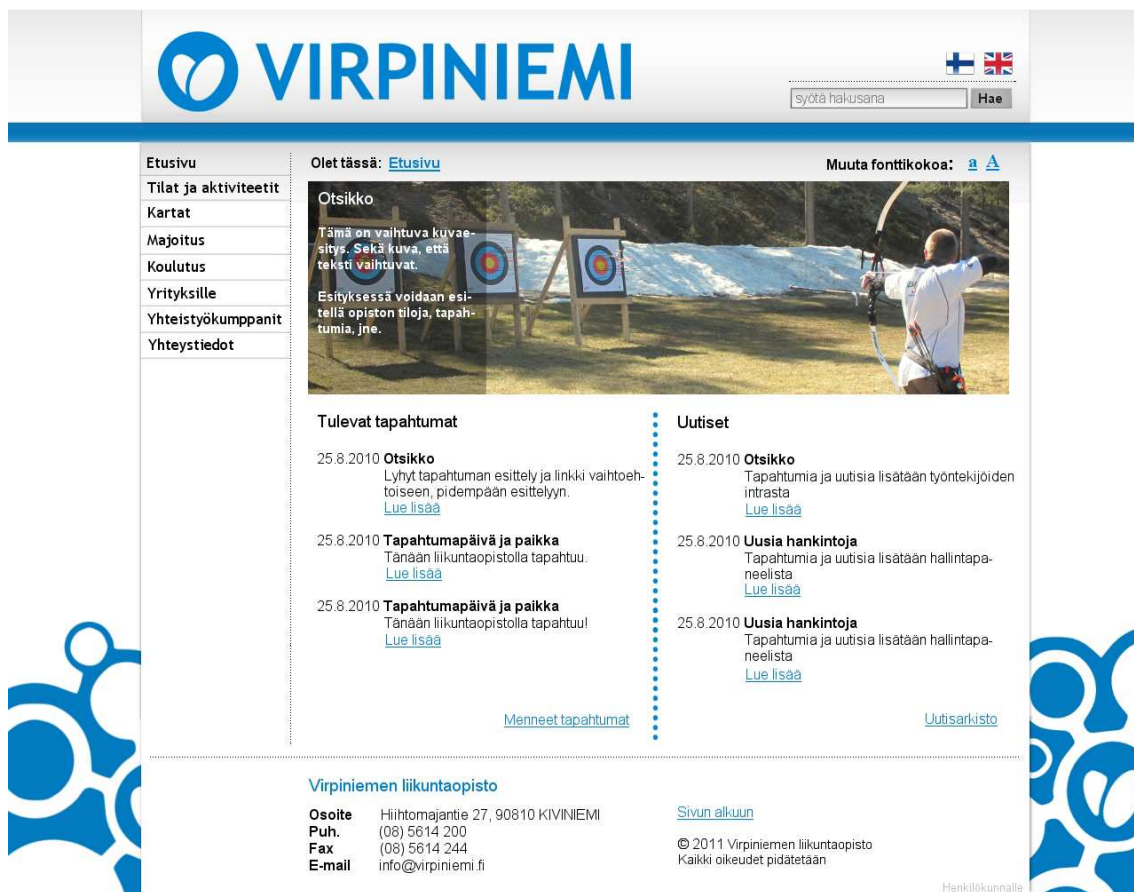
Ulkoasussa käytettiin Virpiniemen värejä, jotka koostuvat tietyn sävyisestä sinisestä ja valkoisesta. Tehosteväreinä käytettiin neutraaleja harmaata ja mustaa. Valkoisen ja sinisen yhteistyöstä syntyi raikas ja urheilullinen yhdistelmä, joka tuki ulkoasulle asetettua tavoitetta.

Värien ja logon lisäksi käytettävissä oli mainostoimiston tekemä ”kukka”-piirros. Tämän grafiikan käyttöä rajoitti se, että käyttöön saadussa tiedostossa kukka oli poikki alareunasta, jonka takia se täytyi sijoitellakin sivun alareunaan. Graafisissa hahmotelmissa (kuvat 14 ja 16) kukat koristavat sivun vasenta ja oikeaa alareunaa.

Sivuston linkit haluttiin jättää sinisiksi ja alleviivatuiksi osana sivuston käytettävyyttä, koska sellaisiksi käyttäjät ovat tottuneet ne mieltämään. Koska sininen oli toinen sivuston pääväreistä, päätettiin linkkien väri kuitenkin vaihtaa selainten oletuksesta (tummansinisestä) tähän ”Virpiniemen siniseen.” Selaimilla on myös oletusvärit linkeille, kun niitä painetaan ja kun niissä on aiemmin vierailtu. Nämä värit jätettiin ennalleen.

Jotta sivuston ensivaikutelmassa olisi enemmän väriä ja elävyyttä, päätettiin etusivulle laittaa vaihtuva kuvaesitys, jossa näkyisi kuvia Virpiniemen tiloista, sekä vaihtuva esittelyteksti. Tämä idea esitettiin teknisen suunnitelman tekijälle, joka otti sen huomioon omassa työssään. Kuvaesitys ja muut etusivun elementit ovat nähtävissä kuvassa 16.

Kuvasta 16 voi myös havaita, miten kohteen ja alustan Gestalt-periaatetta on sovellettu ulkoasuun värien avulla. Sisältöalueen taustalle heittävä ”varjo” näyttää nostavan sisältöalueen eri tasolle kuin taustan. Samanlainen efekti syntyy erottajaviivasta, joka on yläviitteen ja muun sisällön välissä. Erottajaviivan ylä- ja alareuna ovat hieman tummennetut, jolloin näyttää kuin se olisi eri tasolla kuin sisältöelementit.

KUVA 16. Esimerkkikuva suunnitellusta etusivusta

4 LOPPUSANAT

Työn tarkoituksena oli suunnitella Virpiniemen liikuntaopiston uudistettaville sivuille käyttöliittymä. Tehtävään kuului nettisivujen suunnittelun tyypilliset työvaiheet: haluttujen ominaisuuksien määrittely, sivuston rakenne ja graafinen suunnittelu. Lisäksi suunnittelutyössä kiinnitettiin erityistä huomiota uusien sivujen käytettävyyteen Nielsenin heuristiikkojen ja Gestalt-periaatteiden avulla. Tekninen suunnittelu oli toisen samanaikaisen opinnäytetyön aihe, mutta yhteistyötä sisältäviä työvaiheita oli paljon.

Tuloksena saatiin käyttöliittymäsuunnitelma, jota myöhemmin käytettiin sivuston toteuttamiseen. Valmis suunnitelma oli yksityiskohtainen ohje sivuston toteuttajalle sivuston ominaisuuksista, rakenteesta ja graafisista elementeistä.

Sivuston suunnitteluprosessissa oli tiedonkulkuongelmia erityisesti tilaajan ja opinnäytetyöntekijöiden välillä. Tilaajan yhteyshenkilö vaihtui useasti, mikä hankaloitti esimerkiksi sivuston ominaisuuksien määrittelemistä ja siten suunnittelu piteni ajallisesti. Myös opinnäytetyöntekijöiden kurssikiireet aiheuttivat taukoja suunnittelutyöhön. Konkreettinen esimerkki näistä ongelmista oli liikuntaopiston rehtorin vaihdos, joka aiheutti suunnitteluun usean kuukauden tauon, koska käyttöliittymän havainnekuvista piti saada palautetta henkilöltä, joka viime kädessä tulisi päättämään sivujen uusimisesta. Suunnitteluprosessin ajallista pitenemistä voidaan pitää kuitenkin hyvänä asiana tulosten laadun kannalta, koska tyypillisesti suunnittelutyössä näkee tuotoksen selkeämmin, kun sen tarkasteluun saa etäisyyttä. Opinnäytetyön kirjoitusvaihetta pidensivät opinnäytetyöntekijän alkaneet jatko-opinnot.

Käyttöliittymäsuunnitelmaa (liite 3) ja kuvankaappausta uusilta sivuilta (liite 4) vertaamalla voi huomata, että kaikkia suunnitelmassa esitettyjä asioita ei ole toteutettu. Suunnittelemistani elementeistä uusilla sivuilla käytettiin yläpalkkia kokonaisuudessaan ja vaihtuvaa kuvaesitystä. Sisältö myös ryhmiteltiin uudella tavalla ja yläpalkin vaakanavigointi poistettiin. Syitä sille, että käyttöliittymä toteutettiin yksinkertaistettuna versiona, voi olla monia. Ehkä syynä olivat resurssit eikä niinkään tässä opinnäytetyössä suunnitellun käyttöliittymän

epäsopivuus. Tietenkin päätös siitä, mitä uusille sivuille laitetaan, on yksin tilaajan.

Oppimisprosessi opinnäytetyön tekemisessä oli antoisa. Suunnittelun eri vaiheet ja niissä ilmenevät ongelmat tulivat tutuksi, ja kokemusta on helppo hyödyntää tulevassa työelämässä. Jälkeenpäin voi todeta, että ongelmatkin ovat tarpeellinen osa opinnäytetyötä, koska jälkeenpäin prosessista muistaa helpoiten hankaluudet ja siten niistä myös oppii uutta.

LÄHTEET

1. Riihiaho, Sirpa 2012. Käytettävyyden arviointi. Saatavissa: <https://noppa.aalto.fi/noppa/kurssi/t-121.2100/luennot> -> luento 6 (pdf) Hakupäivä 8.4.2012.
2. Nielsen, Jakob 1994. Heuristic Evaluation. Teoksessa Usability Inspection Methods, toim. Nielsen, J. & Mack, R.L. John Wiley & Sons, Inc., s. 25-62.
3. Riihiaho, Sirpa. Käytettävyyden arviointi ilman käyttäjiä. Saatavissa: <http://www.soberit.hut.fi/T-121/T-121.600/asiantuntija-arviot.pdf> Hakupäivä 7.4.2012. Sivut 5-13.
4. Rahastokurssit. 2012. Saatavissa: <https://www.op.fi/op/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/kurssit-ja-markkinat/rahastokurssit?id=32403&srcpl=3>. Hakupäivä 8.4.2012.
5. Can we stop SPAM adverts on Wikinut?. 2012. Saatavissa: <http://guides.wikinut.com/Can-we-stop-SPAM-adverts-on-Wikinut/3wyvgzg6/>. Hakupäivä 8.4.2012.
6. Kuinka pääsen alkuun. 2012. Google kuvahaku -> hakusanat: latausikkuna sopima.fi. Hakupäivä 8.4.2012.
7. Laine, Anne 2004. Hahmolait käytettävyyden parantajina. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, tietotekniikan laitos. LuK-tutkielma. Saatavissa: <http://www.mit.jyu.fi/opetus/opinnayte/LuK/Hahmolait/#TOC0>. Hakupäivä 8.4.2012.
8. Bradley, Steven 2010. Gestalt principles: How Are Your Designs Perceived?. Saatavissa: <http://www.vanseodesign.com/web-design/gestalt-principles-of-perception/>. Hakupäivä 15.4.2012.

9. Similarity in TemplateMonster's Website Templates [Die Gestalt im Design]. 2012. Saatavissa: <http://blog.templatemonster.com/2012/03/15/gestalt-similarity-law-templatemonster-templates/>. Hakupäivä: 15.4.2012.
10. Breadth Project: Concept: Figure/Ground Reversal in a Memory Landscape. 2012. Saatavissa: https://saintandrewsepiscopal.digication.com/APStudioArt/Breadth_Project_9_TBA. Hakupäivä 16.4.2012.
11. Soegaard, Mads 2010. Gestalt principles of form perception. Saatavissa: http://www.interaction-design.org/encyclopedia/gestalt_principles_of_form_perception.html. Hakupäivä 16.4.2012.
12. Lehar, Steven 2012. The Constructive Aspect of Visual Perception: A Gestalt Field Theory Principle of Visual Reification Suggests a Phase Conjugate. Saatavissa: <http://machineslikeus.com/the-constructive-aspect-of-visual-perception>. Hakupäivä: 16.4.2012.
13. IBM – Wikipedia, the free encyclopedia. 2007. Saatavissa: http://en.wikipedia.org/wiki/File:IBM_logo.svg. Hakupäivä: 16.4.2012.
14. Virpiniemen liikuntaopisto. 2011. Etusivu. Saatavissa: <http://www.virpiniemi.fi>. Hakupäivä: 1.4.2011.
15. Browser display statistics. 2012. Saatavissa: http://www.w3schools.com/browsers/browsers_display.asp. Hakupäivä: 18.4.2012.
16. Iltalehti. 2012. Iltalehti.fi – Suomen suurin uutispalvelu. Saatavissa: <http://www.iltalehti.fi/etusivu/>. Hakupäivä: 18.4.2012.

LÄHTÖTIETOMUISTIO

LIITE 1

LÄHTÖTIETOMUISTIO

Tekijä¹ NOORA HAARALA, 040 776 5142, t7hano@students.fi

Tilaaaja² VIRPINIEMEN LIIKUNTAOPISTO

Tilaaajan yhdyshenkilö ja yhteystiedot³ SEPPÖ KANGAS, 040 5186 822,
SEPPÖ.KANGAS@VIRPINIEMI.FI

Työn nimi⁴ VIRPINIEMEN LIIKUNTAOPISTON VERKKOPALVELUJEN KEHITTÄMINEN

Työn kuvaus⁵ IDEOIDAAN MAHDOLLISIA VERKKOPALVELUJA LIIKUN-
TAOPISTON INTERNET-SIVUJEN KAUTTA KÄYTETTÄ-
VÄKSI JA LAADITAAN KIRJALLINEN SUUNNITELMA
SIVUJEN KÄYTTÖLIITYMÄN JA ULKOASUN TOTEUTTAMISEKSI

Työn tavoitteet⁶ SELKEÄ, KATTAVA JA PERUSTELTU SUUNNI-
TELMA VIRPINIEMEN LIIKUNTAOPISTON VERKKO-
PALVELUJEN KÄYTTÖLIITYMAN JA ULKOASUN
TOTEUTUKSESTA

Tavoiteaikataulu⁷ SUUNNITELMAN ALUSTAVA LUOVUTUSPÄIVÄ-
MAARA ON 30.4.2011

Päiväys ja allekirjoitukset⁸ 1.10.2010 Seppo Kangas
1.10.2010 Noora Haarala

¹ Tekijän nimi, puhelinnumero ja sähköpostiosoite.

² Työn teettävän yrityksen virallinen nimi.

³ Sen henkilön nimi ja yhteystiedot, joka yrityksessä valvoo työn suoritusta.

⁴ Työn nimi voi olla tässä vaiheessa työnimi, jota myöhemmin tarkennetaan.

⁵ Työ kuvataan lyhyesti. Siinä esitetään muun muassa työn tausta, lähtötilanne ja työssä ratkaistavat ongelmat.

⁶ Esitetään lyhyesti ja selvästi työn tavoitteet.

⁷ Esitetään projektin tavoiteaikataulu. Silloin, kun työllä on välitavoitteita, myös ne merkitään aikatauluun.

Tavoiteaikataulun ja oppilaitoksen yleisaikataulun perusteella tekijä laatii oman aikataulunsa.

⁸ Lähtötietomuuistio päivätään ja sen allekirjoittavat tekijä ja tilaaajan yhdyshenkilö

VIRPINIEMEN LIIKUNTAOPISTO – VERKKOPALVELUJEN KEHITTÄMINEN

Virpiniemen liikuntaopiston verkkosivustoa ollaan kehittämässä ammattikorkeakoulun hyvinvointiteknologian koulutusohjelman opinnäytetyönä. Tarkoituksena on nykyaikaistaa liikuntaopiston verkkosivusto ja lisätä sille palveluita jotka kiinnostavat asiakkaita.

Tämän kyselyn tarkoituksena on selvittää miten sinä liikuntaopiston työntekijänä kehittäisit liikuntaopiston verkkosivuja. Mihinkään kohtaan ei ole pakko vastata, mutta vastausten pituudella ei myöskään ole ylärajaa. Tärkeintä on että tuot esille kaikki mielipiteesi ja ideasi koskien Virpiniemen verkkosivustoa!

Kun olet vastannut, lähetä tämä dokumentti liitetiedostona osoitteeseen juhani.kumara@gmail.com. Voit ottaa tähän osoitteeseen yhteyttä myös mikäli sinulla herää kysymyksiä tai ajatuksia tähän kyselyyn tai Virpiniemen liikuntaopiston verkkopalveluiden kehitykseen liittyen.

1. Sivut tällä hetkellä

1. Mikä liikuntaopiston verkkosivuilla on sinusta hyvää?

2. Mikä liikuntaopiston verkkosivuilla on sinusta huonoa?

3. Seuraavassa on esitelty muutamia verkkopalvelujen yleisiä laatuksiteereitä. Kuinka hyvin nämä kohdat mielestäsi toteutuvat liikuntaopiston tämänhetkisinä sivuilla?

Käytä arvioinnissa asteikkoa 1 – 5 (1 = Erittäin huonosti, 5 = Erittäin hyvin)

- a) Navigointi ja tiedon löytäminen on helppoa ____
- b) Sisältö on luotettavaa ja ajantasaista ____
- c) Sisältö on kattava ____
- d) Verkkopalvelu tukee organisaation strategiaa ja tavoitteita ____
- e) Verkkopalvelu tunnetaan hyvin ____
- f) Verkkopalvelu tukee käyttäjien mahdollisuutta vaikuttaa ____

4. Tällä hetkellä liikuntaopiston verkkosivuilla on mahdollista tiedustella majoituspaikkoja / pyytää tarjousta majoituksesta ja ilmoittautua kursseille. Mitä mieltä olet näiden ominaisuuksien toteutuksesta?

2. Tulevat verkkopalvelut

1. Seuraavassa on listattu erilaisia toimintoja ja palveluita, joita liikuntaopiston sivujen kautta voidaan / voitaisiin käyttää. Anna näille palveluille arvosana sen mukaan, miten hyödyllisiä ne sinusta ovat liikuntaopiston kannalta.

Käytä arvioinnissa asteikkoa 1 – 5 (1 = Ei lainkaan hyödyllinen, 5 = Erittäin hyödyllinen)

- a) Tuoreiden tapahtumien ja uutisten seuraaminen _____
- b) Tilojen ja majoituspaikkojen varaaminen _____
- c) Kursseille ilmoittautuminen _____
- d) Kurssien ja tila-/majapaikkavarausten maksaminen _____
- e) Tuoreiden tapahtumien ja uutisten kommentointi _____
- f) Opiston tilojen esittely _____
- g) Opiston palveluiden esittely _____
- h) Mahdollisuus jakaa sivujen sisältöä sosiaalisen median sivustoille (esim. Facebook) _____
- i) Tapahtumakalenteri _____
- k) Uutiskirje, jonka käyttäjä voi halutessaan tilata _____

2. Onko sinulla ajatuksia muista mahdollisista palveluista / toiminnoista mitä verkkosivuille voitaisiin tulevaisuudessa lisätä?

3. Pitäisikö sivuilla sinusta olla ulkopuolisia mainoksia? Onko niistä mielestäsi hyötyä/haittaa sivustolle?

3. Henkilökohtainen sisältö

1. On todennäköistä, että tulevaisuudessa käyttäjät voivat rekisteröityä liikuntaopiston verkkosivuille. Näille rekisteröityneille käyttäjille voidaan suunnata erilaisia palveluita. Anna näille palveluille arvosana sen mukaan, miten hyödyllisinä ne sinusta näet.

Käytä arvioinnissa asteikkoa 1 – 5 (1 = Ei lainkaan hyödyllinen, 5 = Erittäin hyödyllinen)

- a) Henkilökohtaisen harjoitussuunnitelman tekeminen ____
- b) Henkilökohtaisen online-kuntopäiväkirjan pitäminen ____
- c) Henkilökohtaisen sisällön (esim. kuntopäiväkirjan) jakaminen muiden käyttäjien kanssa ____
- d) Kommunikointi muiden käyttäjien kanssa (sivun sisäistä postilaatikkoa käyttäen) ____
- e) Kommunikointi henkilökunnan/kurssien vetäjien kanssa (sivun sisäistä postilaatikkoa käyttäen) ____
- f) Keskustelupalsta / foorumi ____

2. Onko sinulla ajatuksia muista mahdollisista palveluista / toiminnoista mitä verkkosivuille voitaisiin tulevaisuudessa lisätä?

3. Onko sinulla ajatuksia siitä, miten uudet käyttäjät saataisiin palaamaan sivuille, ja käyttämään niitä säännöllisesti?

4. Monilla yrityksillä on käytössä Intranet-palvelu, eli "intranetti" tai "intra". Intranet on työntekijöiden käytössä oleva sivusto, joka sisältää erilaisia, yleensä työskentelyä tukevia, toimintoja. Tällaisia toimintoja voi olla esim. viestien lähettäminen toisille työntekijöille, yhteinen kalenteri johon kukin voi merkata menojaan, keskustelupalstat jne. Intranetin yleinen käyttötarkoitus on myös työntekijöiden tarvitsemien dokumenttien säilyttäminen siten että kaikki pääsevät niihin käsiksi intranetin kautta.

Tarvittaisiinko sinun mielestäsi liikuntaopistolla "intraa" työntekijöiden käyttöön? Mitä ominaisuuksia "intrassa" mielestäsi voisi olla?

4. Muuta

1. Sana on vapaa

Lähetä täytetty kysely liitetiedostona osoitteeseen juhani.kumara@gmail.com

Kiitos vastauksistasi!

VIRPINIEMEN LIIKUNTAOPISTON NETTISIVUJEN KÄYTTÖLIITTYMÄSUUNNITELMA

Noora Haarala

23.10.2011

Dokumentin jakelu: Virpiniemen liikuntaopiston rehtori Pekka Hämäläinen
Sivuston tekninen suunnittelija/ohjelmoija Juhani Kumara
Liite opinnäytetyössä (Noora Haarala, Juhani Kumara)

DOKUMENTIN SISÄLTÖ

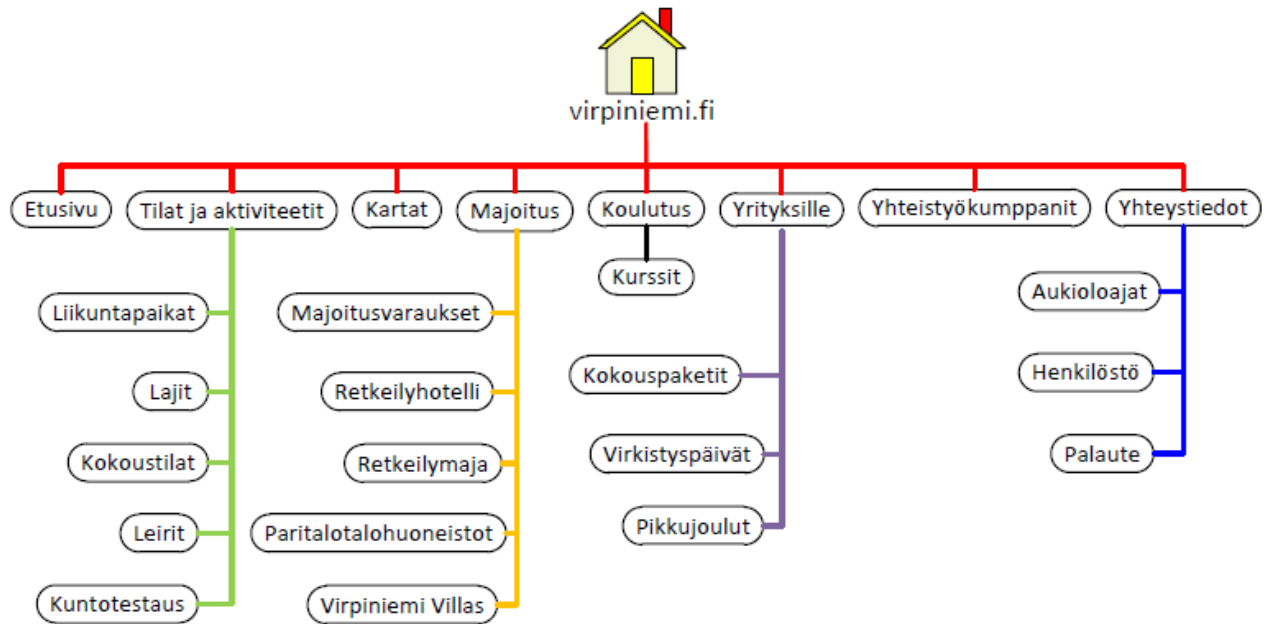
Tähän dokumenttiin on koottu ohjeet joiden mukaan sivuston käyttöliittymä toteutetaan.

- Sivuston suunnittelun periaatteet
- Sisältöpuu
- Sivuston päävärit
- Fontit
- Layout
- Perusmääritteet
- Layout esimerkkejä
- Graafiset elementit

SIVUSTON SUUNNITTELUN PERIAATTEET

- Sivuston tulee olla selkeä, luettava, hyvin järjestetty, informoida käyttäjää siitä missä hän on menossa, sisältöön siirtymisessä ei liikaa klikkauksia,
- Erityisesti sisällön sijoittamisen loogisuuteen on kiinnitettävä huomiota, käyttäjän ei tule joutua arvaamaan mistä etsitty sisältö löytyy. Kun layout on ennalta-arvattava, käyttäjän ei tarvitse etsiä asioita.
- Asioilla on oltava tarpeeksi tilaa: sisältö tarpeeksi väljää, kuvat ei liian pieniä, teksti luettavaa.
- Sivuston ilme on sporttinen, raikas, luonnonläheinen ja tuettava liikuntaopiston imagoa.
- Tuotava esille liikuntaopiston lookia (mainostoimiston luoma ulkoasu).

SISÄLTÖPUU

Tätä on vielä mahdollista muuttaa, kunhan siitä informoidaan suunnittelijoita.

SIVUSTON PÄÄVÄRIT

Näyte väristä	Väri	rgb-arvo	HEX	Missä käytetään
	sininen	0, 130, 209	0082D1	sivun otsikko, Virpiniemen logo, koristegrafiikka, linkit
	musta	0, 0, 0	000000	leipäteksti, otsikot

	valkoinen	255, 255, 255	FFFFFF	sivun tausta
	vaalean harmaa	177, 177, 177	B1B1B1	tehosteväriä: painikkeet, tilanjakajat, taustan liukuväri

FONTIT

Näyte fontista	Fontin nimi	Missä käytetään
Virpiniemen liikuntaopisto	Trebuchet Ms	navigointivalikko, otsikot
Virpiniemen liikuntaopisto	Arial	leipäteksti

LAYOUT

Yläviite / header

Etusivu

Tilat ja aktiviteetit

Kartat

Majoitus

Koulutus

Yhteyshenkilöt

Yhteistyökumppanit

Yhteystiedot

Olet tässä: [Etusivu](#) Muuta fonttikokoa: [a](#) [A](#)

Otsikko

Tämä on vaihtuva kuvae-sitys. Sekä kuva, että teksti vaihtuvat.

Esityksessä voidaan esi-tellä opiston tiloja, tapah-tumia, jne.

Tulevat tapahtumat

25.8.2010 **Otsikko**
 Lyhyt tapahtuman esittely ja linkki vaihtoeh-toiseen, pidempään esittelyyn.
[Lue lisää](#)

25.8.2010 **Tapahtumapäivä ja paikka**
 Tänään liikuntaopistolla tapahtuu.
[Lue lisää](#)

25.8.2010 **Tapahtumapäivä ja paikka**
 Tänään liikuntaopistolla tapahtuu!
[Lue lisää](#)

[Menneet tapahtumat](#)

Uutiset

25.8.2010 **Otsikko**
 Tapahtumia ja uutisia lisätään työntekijöiden intrasta
[Lue lisää](#)

25.8.2010 **Uusia hankintoja**
 Tapahtumia ja uutisia lisätään hallintapa-neelista
[Lue lisää](#)

25.8.2010 **Uusia hankintoja**
 Tapahtumia ja uutisia lisätään hallintapa-neelista
[Lue lisää](#)

[Uutisarkisto](#)

Virpiniemen liikuntaopisto

Osoite	Hiihtomajantie 27, 90810 KIVINIEMI	Sivun alkuun
Puh.	(08) 5614 244	© 2011 Virpiniemen liikuntaopisto Kaikki oikeudet pidätetään
Fax	(08) 5614 244	
E-mail	info@virpiniemi.fi	

Alaviite / footer

PERUSMÄÄRITTEET

Koko sivu

- minimi-leveys: 1024 px
- osioiden välinen marginaali: 10px

Yläviite

- korkeus: 80 px

Navigointi

- minimileveys: 170 px

- Maksimileveys: 200 px

Alaviite

- korkeus: 140 px

Teksti

- Otsikko 1:
  - fontti: fontti 1 (Trebuchet Ms)
  - Väri: musta
  - fonttikoko: 20 px
  - ylä- ja alamarginaali: 20px
- Otsikko 2:
  - fontti: fontti 1 (trebuchet ms)
  - Väri: musta
  - fonttikoko: 14 px
  - ylämarginaali: 10px
  - alamarginaali: 20px
- Otsikko 3:
  - fontti: fontti 2 (arial)
  - Väri: musta
  - fonttikoko: 12 px
  - fontin vahvuus: bold
- Otsikko 4 (erikoinen, esim. alaviitteessä)
  - fontti: fontti 1 (trebuchet ms)
  - Väri: sininen
  - fonttikoko: 14 px
  - alamarginaali: 10px
- Leipäteksti:
  - fontti: fontti 2 (Arial)
  - väri: musta
  - fonttikoko: 12 px
  - rivikorkeus: 15 px (125 % fonttikoosta)
  - kappaleiden väli: 20px
- Leipätekstin linkit
  - Normaalitila:
    - Väri: sininen
    - Alleviivaus: kyllä
  - Kohdennettu: Selaimen oletusten mukaan
  - Aktiivinen: Selaimen oletusten mukaan
  - Vierailtu: Selaimen oletusten mukaan

Navigointipalkin linkit

Linkkejä tulee kahdelle tasolle:

- Taso 1:
  - leveys: 100%
  - padding: 10px
  - Koko, väri ja fontti Otsikko 2 mukaan
  - kohdennettu:
    - Alleviivaus: kyllä
  - valittu:
    - sama kuin normaalitilassa, ei alleviivausta
- Taso 2:
  - fontti: fontti1 (trebuchet)
  - vasen marginaali: 30px
  - ylä- ja alamarginaali: 10px
  - väri: musta
  - kohdennettu, valittu:
    - väri: sininen
    - fontin vahvuus: bold

LAYOUT ESIMERKKEJÄ

etusivu

VIRPINIEMI

syötä hakusana

Etusivu

Tilat ja aktiviteetit

Kartat

Majoitus

Koulutus

Yrityksille

Yhteistyökumppanit

Yhteystiedot

Olet tässä: [Etusivu](#) Muuta fonttikokoa: [a](#) [A](#)

Otsikko

Tämä on vaihtuva kuvaesitys. Sekä kuva, että teksti vaihtuvat.

Esityksessä voidaan esitellä opiston tiloja, tapahtumia, jne.

Tulevat tapahtumat

25.8.2010 **Otsikko**
 Lyhyt tapahtuman esittely ja linkki vaihtoehtoiseen, pidempään esittelyyn.
[Lue lisää](#)

25.8.2010 **Tapahtumapäivä ja paikka**
 Tänään liikuntaopistolla tapahtuu.
[Lue lisää](#)

25.8.2010 **Tapahtumapäivä ja paikka**
 Tänään liikuntaopistolla tapahtuu!
[Lue lisää](#)

[Menneet tapahtumat](#)

Uutiset

25.8.2010 **Otsikko**
 Tapahtumia ja uutisia lisätään työntekijöiden intrasta
[Lue lisää](#)

25.8.2010 **Uusia hankintoja**
 Tapahtumia ja uutisia lisätään hallintapaneelista
[Lue lisää](#)

25.8.2010 **Uusia hankintoja**
 Tapahtumia ja uutisia lisätään hallintapaneelista
[Lue lisää](#)

[Uutisarkisto](#)

Virpiniemen liikuntaopisto

Osoite Hiihtomajantie 27, 90810 KIVINIEMI
Puh. (08) 5614 200
Fax (08) 5614 244
E-mail info@virpiniemi.fi

[Sivun alkuun](#)

© 2011 Virpiniemen liikuntaopisto
 Kaikki oikeudet pidätetään

[Henkilökunnalle](#)

Kolmen palstan näkymä:

- Vaihtuva kuvaesitys (palsta 1) näyttää laadukkaita kuvia liikuntaopistosta, esitykseen saa myös tekstiä, kuten yllä olevassa kuvassa on esitetty.
- Alempana Tulevat tapahtumat (palsta 2) ja Uutiset (palsta 3) omina puolen sivun palstoinaan. Linkin klikkaaminen avaa artikkelin yhden palstan näkymässä.

lajiesittely

VIRPINIEMI

syötä hakusana

Etusivu

Tilat ja aktiviteetit

[lajit](#)

[liikuntapaikat](#)

[kuntotestaus](#)

[leirit](#)

[kokoustilat](#)

Kartat

Majoitus

Koulutus

Yrityksille

Yhteistyökumppanit

Yhteystiedot

Olet tässä: [Tilat ja aktiviteetit](#) > [Lajit](#) Muuta fonttikokoa: [a](#) [A](#)

Lajit

Tältä sivulta löydät kaikki lajimme. Siirry lajiesittelyyn nopeasti klikkaamalla sitä alla olevasta listasta, tai selaa sivua alaspäin kaikessa rauhassa.

Sisälajit

[Seinäkiipeily](#)

[Aerobic](#)

[Tennis](#)

[Squash](#)

[Sulkapallo](#)

[Salibandy](#)

[Koripallo](#)

[Futsal](#)

[Karate](#)

[Nyrkkeily](#)

Ulkolajit

[Hiihto](#)

[Suunnistus](#)

[Liitokiekkogolf](#)

[Golf](#)

[Mäkihyppy](#)

[Lenkkeily](#)

[Ultimate](#)

[Juoksu](#)

[Jalkapallo](#)

[Hätkäpallo](#)

[Seikkailurata](#)

[Jousiammunta](#)

[Jääkiekko](#)

[Koripallo](#)

[Keihäänheitto](#)

Sisälajit

Seinäkiipeily [\(sivun alkuun\)](#)

Seinäkiipeilyn esittelyteksti. Oheisen kuvan tulee olla tarpeeksi iso, että siitä saa heti selvää (vrt. vanha sivu). Kuvaa klikkaamalla siitä aukeaa vielä isompi versio.

Tekstille on varattu runsaasti tilaa, jotta esittelyyn saadaan tarvittaessa kappalejako, joka helpottaa lukemista. Kaikkea tilaa ei tietenkään ole mikään pakko käyttää.

(Lajiesittelyt jatkuvat samaan tyyliin)

Virpiniemen liikuntaopisto

Osoite Hiihtomajantie 27, 90810 KIVINIEMI

Puh. (08) 5614 200

Fax (08) 5614 244

E-mail info@virpiniemi.fi

[Sivun alkuun](#)

© 2011 Virpiniemen liikuntaopisto
Kaikki oikeudet pidätetään

[Henkilökunnalla](#)

Yhden palstan näkymä:

- Mahdolliset kuvat keskitetään oikeaan reunaan, teksti vasemmalle. Kuvien tulee olla tarpeeksi isoja jotta niistä saa selvää, vaikka kuvan klikkaaminen aukaiseekin kuvan isompana.

5 GRAAFISET ELEMENTIT

Sivuston logo:

Yläviitteen jakoviiva:

Alareunan vasen koriste:

Alareunan oikea koriste:

Sivusto

- Yhteyshiedot
- Tilat ja aktiviteetit
- Terveys ja hyvinvointi
- Virkistys ja elämä
- Liikkumisen taidot
- Herraus ja urheilu
- Koulutus ja ammatit
- Kokoukset
- Majoitus
- Kahvila-Ravintola ja
• Ilinterveystieteiden
Virpiniemen Syke
- Hankkeet
- Virpiniemi Sport
Institute
- Haku
- LATUTILANNE
- SUNNUNTAISAPINAT
- Yhteistyökumppanit

Tervetuloa Virpiniemen liikuntaopiston sivuille!

Virpiniemen liikuntaopisto kouluttaa, liikuttaa ja tarjoaa tiloja liikunnan harrastamiselle. Myös majoitustilaa varoitavissa.

Liikuntaopiston omistaa Pohjois-Pohjanmaan Liikuntaopisto 2000, johon kuuluvat: Heikkiputaan kunta, Oulun kaupunki, Oulun Yliopisto, Oulun Diakoniasseioita, SVU:n Pohjois-Pohjanmaan piiri, Tuusulan piiri ja SP:n Oulun piiri.

Liikuntaopistolla tapahtuu

- Sunnuntai-iltojen jalkapallo- ja koripallo-työn jälkeinen 10.4.
- MONIPUOLISUUTTA LASTEN JA NUORTEN VALMENNUKSEEN - koulutus 25.4. 22.2.
- Onnellisuuden perintä vaimo -pääsihteerit 7.-9.4.2012 Virpiniemessä 1.3.
- Sunnuntai-iltojen liikuntaopistolla 5.3. alkaen 17.1.

Aiemmet uutiset

Alueella tapahtuu

- GolfStar huonekalut myynnissä!
- GolfStar osakkeet ennakkomyynnissä nyt! 20.2.
- Heikkiputaan Veikot järjestää perinteen Virpiniemen talvikisat hiihtokilpailun 81. kertaa Virpiniemessä 25.3.2012. 21.2.

Lisää uutisia

